

Vardas Pavardė: _____

Data: _____

Lietuvių kalbos namų darbai 19

Būtasias dažninis ir būsimasis laikai – daromi iš veiksmažodžio bendraties:

- Būtasias dažninis – iš bendraties, nuėmus -ti-, pridėjus priesagą **-dav-** ir asmens galūnę (ei - ti = ei **-dav-** o, pirk - ti = pirk **-dav-** o).
- Būsimasis laikas – taip pat padaromas iš bendraties. Nuo bendraties nuimama priesaga -ti-, pridedama būsimosio laiko priesaga **-s-** ir esamojo laiko asmens galūnė (ei - ti = ei **-s-** iu, turė - ti = turė **-s-** iu).

1. Išasmenuokite veiksmažodžius **bėgti, sėdėti** būtuosiu dažniniu laiku.

Vienaskaita

Būtasias dažninis laikas (ką veikdavo?)

Aš _____ piešdavau,

Tu _____ piešdavai,

Jis/ji _____ piešdavo,

Daugiskaita

Mes _____ piešdavome,

Jūs _____ piešdavote,

Jie/jos _____ piešdavo,

2. Išasmenuokite veiksmažodžius **bėgti, sėdėti** būsimuoju laiku.

Vienaskaita

Būsimasis laikas (ką veiks?)

Aš _____ piešiu,

Tu _____ pieši,

Jis/ji _____ pieš,

Daugiskaita

Mes _____ piešim,

Jūs _____ piešit,

Jie/jos _____ pieš,

Būsimojo laiko veiksmažodžių pabaigą rašome taip, kaip tariame: grįžti – grįš, zyzti – zys, pešti - peš

3. Išasmenuokite veiksmažodžių **nešti, grįžti, zyzti** būsimoju laiku

Vienaskaita	Daugiskaita
Aš nešiu, grįšiu, zysiu	Mes
Tu	Jūs
Jis/ji	Jie/jos

4. Perskaitykite tekstą ir pabraukite būsimojo laiko veiksmažodžius.

- 1) Susipykai su drauge ir jautiesi dėl to kaltas. Ką darysi?
- 2) Paskubėsi ją užkalbinti ir atsiprašyti.
- 3) Ilgą laiką su ja nesikalbėsi ir lauksi, kol draugė pati tavęs atsiprašys.
- 4) Parašysi jai trumpą SMS žinutę: „Atsiprašau.“
- 5) Pasiūlysi draugei pasikalbėti ir viską išsiaiškinti.
- 6) Tuoj pat jos paprašysi viską užmiršti ir draugauti toliau.
- 7) Užriesi nosį ir lauksi atsiprašymo.

Kai bendratis šaknis baigiasi ilgaisiais balsiais **y** arba **ū**, būsimojo laiko III asmenyje šie balsiai dažniausiai sutrumpėja (žūti – žus).

5. Pagal pavyzdį parašykite būsimojo laiko III asmenį.

Šaknis baigiasi y ar ū	Šaknis nesibaigia y ar ū	Bendratis turi priesagą -y-
griūti - grius	trūkti - trūks	mąstyti – mąstys
lyti -	pykti -	skaityti -
gyti -	dygti -	tvarkyti -
pūti -	pūsti -	sakyti -

6. Išbraukite neteisingus veiksmažodžius.

- 1) Kai aš (einu, ėjau, eidavau, eisiu) gatve pasipuošusi raudona suknele, visi žiūri į mane.
- 2) Smagu (yra, buvo, būdavo, bus) mums stovyklauti prie ežero praėjusiais metais.
- 3) Mano mėgstamiausia grupė rytoj (koncertuoja, koncertavo, koncertuodavo, koncertuos) Čikagoje.
- 4) Pas senelius blynai būdavo plonyčiai, beveik peršviečiami, juos (valgome, valgėme, valgydavome, valgsime) su cukrumi.